

În prim plan: Valeria Seciu (Irina), Leopoldina Bălănuță (Mașa), Gh. Cozorici (Verșinin); în plan secund: Marin Moraru (Tuzenbach) și Heana Predescu (Olga) în „Trei surori” de Cehov, în regia lui Ion Barna

Nimic mai îngnat decât să susții o cronică de televiziune la o publicație lunară. Asincronismul devine aproape paradox, căci televiziunea, care este prin excelență un fenomen operativ, jurnalistic, de comunicare imediată, se refuză unui comentariu evasi-istoriografic; glosarea pe marginea unor emisiuni care s-au difuzat în urmă cu o lună — o lună și jumătate (față de data apariției revistei) nu are nici un haz, fenomenul e consumat, spectatorii, dacă nu chiar și autorii emisiunilor le-au uitat de mult, verificarea spuselor critice nu se poate produce, ruptura e fatală și interesul publicistic infim. La o distanță de timp atât de mare, dialogul este imposibil, argumentele cad în gol, pasiunea apare ușor ridicolă. Este cu totul altceva decât cronica unui fenomen de teatru sau film, în care caz frecvența și durabilitatea spectacolelor anulează „întârzierea” de la premieră a cronicarului. Nu o singură dată, scriind despre televiziune, am avut sentimentul inutilității, sentiment pe care îl au, sau ar trebui să-l aibă, criticii de cinema ori de câte ori comentează un film văzut de ei cine știe unde, total necunoscut însă cititorilor lor.

Din toate aceste motive, mă despart de cronica de televiziune propriu-zisă și încerc un „jurnal de telespectator”. Poate că nu e decât o autoamăgire...

8 decembrie. Cehov n-a fost un oaspete rar în teatrul nostru. Dimpotrivă. Există un repertoriu Cehov, o distribuție Cehov, o stare de spirit Cehov, o descendență Cehov. Și un public Cehov. Dar, mai ales, există o mare receptivitate față de atmosfera teatrului cehovian. Acea atmosferă atât de particulară și atât de derutantă, care este însăși proiecția sufletească a eroilor, lumina, și umbra, și penumbra lor, misterul acela straniu, indescriptibil care învăluie neliniștile și năvălirile, visurile și prăbușirile personajelor, mirosul de pădure sau de livadă, ironia și autoironia mândră, tăioasă, inteligentă, patetismul lucid, amărăciunea tulburătoare a neîmplinirilor, umorul absurd al relațiilor și caracterelor, veselia tristă, jocul simbolurilor și jocul pasiunilor, trena lirică însoțind deopotrivă întoarcerea nostalgic în trecut și fascinantele excursii în viitor, apoi nepuțința și exasperarea eroilor, lupta lor împotriva despersonalizării, astenia lor, hipersensibilitatea lor, idealismul lor, epuizarea lor sufletească, predispoziția lor filozofică,

JURNAL DE TELE- SPECTATOR

DUMITRU SOLOMON

Leopoldina Bălănuță (Mașa), George Constantin (Andrei), Ileana Predescu (Olga), Gh. Cozorici (Uerșinin), Marin Moraru (Tuzenbach)

nevoia lor de singurătate și nevoia lor de solidaritate, explozia cenușiului într-un tablou viu, plin de culoare — toate aceste linii paradoxale fără de care Cehov nu e Cehov... Fiecare frază e o replică și fiecare replică are un rost de nedintit în construcția universului cehovian. Cehov nu poate fi tăiat, abreviat sau dizlocat, fără a pune între noi și el distanțe astronomice.

Privesc spectacolul lui Ion Barna. Care să fie intențiile regizorului — un profesionist serios și inteligent al teatrului de televiziune — față de *Trei surori*? Încerc să descifrez. Un decupaj sec, fără ambiții tehnice de efect, corect. Replicile sînt rostite, la fel de sec, cu distanțare voită. (Replicile care sînt rostite fiindcă aproximativ un sfert din textul piesei a fost eliminat.) Esențialul? Poate nu esențialul, dar la Cehov totul sună esențial. Nu pot concepe *Trei surori* fără, de pildă, cuvintele încărcate de speranță și disperare — ca în fiecare paradox cehovian — ale Olgăi: „Surorile mele dragi, viața noastră nu s-a sfîrșit încă! S-o trăim deci! Uite! Muzica asta e atît de veselă, e atîta bucurie în ea! Încă puțin și poate o să știm pentru ce trăim, pentru ce suferim! Dacă am ști! Dacă am ști!” Nu pot concepe *Trei surori* fără imaginea finală a grupului — cele trei surori împreună, încercînd să-și contemple destinul, torturate de răscolitoarea întrebare, sau dorință, sau spaimă — „Dacă am ști! Dacă am ști!” Un Cehov rece, eliptic, fără patetism, fără

aerul acela bolnav de întrebări și dorințe, fără poezie, fără stratul profund de amărăciune și deznădejde, fără *pădure* este de neimaginat. Ceea ce realizează bine spectacolul de la televiziune este incomunicarea, scenele acelea în care personajele nu se pot înțelege, nici măcar înțîlni, în care vorbesc paralel, comunicînd accidental și nu esențial. Dar Cehov nu este numai atît.

O campioană — Lia Manoliu — răspunde inteligent unor întrebări — clișeu. Dacă și reporterii de la televiziune ar avea simțul măsurii pe care îl au eroii „prim planurilor” lor: savanții, scriitorii, artiștii, campioanii!...

9 decembrie. Portret Paul Newman. Interesant și nu prea. Preferam un film *întreg* și *nou* cu acest actor, decît să-l văd plimbindu-se cu motocicletă. La Telecinematecă!

Deie Domnul ca programul de revelion să fie atît de interesant precît e lăudat el de către responsabili lui!

12 decembrie. Domnii „incoruptibili” au început să se repete în mod îngrozitor. Au curs pînă acum atîtea tone de whisky și coniac prohibit încît mă miră că nu ne-am înecat în plictiseală... Și începuse frumos și original!

13 decembrie. Unde descoperim western-urile astea naive și prost jucate? *Cine-i vinovatul*? Și de ce trebuie să ne desfătăm cu ele chiar duminică, zi menită unor desfătări mai deosebite?